

**ትርጉምን ርብሐን ዑደት
ፕረስደንት ሶማል ናብ ሃገረ ኤርትራ**

ብሙሓመድ ኑር ያሕያ

ፕረስደንት ሶማል ሓሰን ሼኽ ማሕሙድ ፕረስደንት ኢሲያስ አፍወርቂ ብዝገበረሉ ዕድመ መሰረት ኣብ ኤርትራ ካብ 08ት 9-12 ሓምሌ ዝቀጸለ ናይ 4 መዓልታት ምብጻሕ ከም ዘኻየደ ዝዝከር ኢዩ።

ኣብዚ ምብጻሕ እዚ ክልቲኦም ፕረስደንታት ንምዕዛዝ ዝምድና ታሪኻውን ፖለቲካውን ምትእስሳር ዘልዎም ህዝብታት ኤርትራን ሶማልን፡ ከም እውን ኣብ ዞባውን ኣህጉራውን ጉዳያትን ጽልዎታቶም ኣገባባት ምግጣምምን፡ብፍላይ ኣብ መቓን እዚ ህወ-ከትን ቅልጡፍ ምዕባሌታትን ዝረኣዩሉ ዘሎ ዓለምን ዘትዮም።

እዚ ንኣርባዕተ መዓልታት ዝቀጸለ ምብጻሕ ፕረስደንት ሓሰን ሼኽ ማሕሙድ ናብ ኤርትራ ኣገዳሲ ዝገበሮ፡ ሃገረ ሶማል ኣብ ትሕቲ ዘይርገእ ጸጥታዊ ኩነታት ኣብ ዘላትሉን ፡ብፍላይ ድማ ፕረስደንት ሓሰን ሼኽ ማሕሙድ ካብ ዝምረጽ ሓጺር ግዜ ኣቅጺሩ ብምህላው፡ ኣብ ቅድሚኡ ተገቲርም ዘለዉ ብድህታት ንምግጣም ግዜን ሃናጺ ምኽርን ስለዘድልዮ፡ብተወሳኽ ድማ እቲ ምስ ሓዉ ፕረስደንት ኢሲያስ አፍወርቂ ምይይጥ ዝገብረሉ ንክልተኣን ሃገራት ዘገደስ ጉዳያትን ዞባዊ ዛዕባታትን ኣገዳሲ ይገብሮ።

እዚ ዐደት እዚ ፕረሰደንት ሓሰን ሼኽ ማሕሙድ(ምስ ነፍሳ ተዓሪቃ ምስ ማሕበረ ሰብ ዓለም አውራ ድማ ምስ ከባቢኡን ዝተዓረቀትን አወንታዊ ተራኣ እተበርክትን ሓንቲ ስምርትን ርግእትን ሶማል ንክትህሉ) አልዒልዎ ዝሎ መሪሕ ጭርሖን ፖሊሲን ደገፍ ንምርካብ፡ አብ ሃገረ ኢማራት ዓረብን ቱርክን ዝገብሮ ዑደት ድሕሪ ምዝዛሙ ብቀጥታ ዘካየዶ ብምኻኑ ካልኣይ አገዳሲ ዝገብሮ ረቋሒ ኢዩ።

እዚ ዑደት እዚ ነቲ ንምክባር ሉላውነትን ንሓድነትን ርግእትን ሶማል ዝጽውዕ ዘይቅየር መርገጺ ኤርትራ አብ ግምት ዘእተወን ፤ግዴ ኤርትራ አብ ምትዕራቅ አሕዋት ሶማላውያን ፡ምትእትታው ሓይልታት ወጸኢ አብ ውሻጣዊ ጉዳይ ሶማልያ ብቀጸሊ እትቃወም ምኻናን ዘኽብር ብምኻኑ ዝያዳ አገዳሲ ይገብሮ።

እቲ አብዚ ዑደት እዚ ብክልቲኦም ፕረዝደንታት ዝተኸተመ ሰንድ ስምምዕ፡ ሓባራዊ ጽምዶ ብስራሕ ንምሕያል ፖለትኢካውን ዲብሎማሲያውን ዓውድታት ብትሳትፎ አብ ከልቲኡ ሃገራት ዝርክቡ ማሕበረ ኮማት ዝብል መርሓ ዝሓቆፊ ምጻኑ፡ነቲ ካብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ እና ሰሰነ ዝኸደ ፍሉይ አውንታዊ አረኣእያ ሶማል አብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዘጉለሕ ኢዩ።ከምኡ እውን እቲ ሰነድ ሰላምን ጸጥታን ንምውሓስ አብ ምኽልኻል ብሓባር ምትሕግጋዝን፡ ብድረጃ ሃገራት ቀርኒ አፍሪቃ ምወቕ ዝምድናታት ብምፍጣር ቁጠባውን ሽርክናን ምትሕግጋዝን ንክህሉ ምስራሕ ዝብል ስምምዕ ይርከቦ።

ተምክሮ ከም ዝምስክሮ አብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ሶማልን ኩናት ተጻብኦን ተቋሪጹ፡ ህዝብታት እዚ ዞባ ነቲ ጸልማት መዋእል ብናይ ምርድዳእን ምሕዝነትን ምትሕግጋዝን ዘመን ተኪኦሞ፡ብርግጽ ጥጡሕን ውሑስን ናይ ሰላምን ምርግጋእን ባይታ አብ ዞባ ቀርኒ አፍሪቃ ከንጽፉ ይኸእሉ ኢዮም።እዚ ንሰላምን ምዕባሌን ህዝቢ እዚ ዞባ ብአውንታ ስለዝጸሉ፡ ወድብ ኢጋድ እውን

ሐቀኛ ተረኡ ብምዕዛዝ ንኩሎም እቶም ንምዕባለ ዝዕንቅጹ ጸገማትን ብድሆታትን ብምእላይ ንልምዓትን ብልጽግናን ህዝቢ ቀርኒ ኣፍሪቃ ብምስራሕ፡ጽቡቕ ናይ ሓባር ረብሓን ሽርክናን ኣብ ምንጎ ህዝብታት እዚ ዞባ ክፈጥር ዝኽእሎ ኢዩ።

ብተወሳኺ እዚ ዐድት እዝን ውጹቱን ኤርትራ ንኩነታት ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ብእስትረተጃዊ ዓይነ ከም እትርእዮን፡ ተራ ውልቀ ሰባት ሸሕ ግዜ ኣገዳሲ ይኹን ቡኡ ከምዘይ ትሕጸርን፡ልዕሊ ኩሉ ድማ ርግኣትን መሬታዊ ሓድነት ሶማልን ዕቤት ህዝባን ከምዘገድሳን ዘነጸረ ኢዩ ነይሩ። ኣብዚ መቃን እዚ ምርኩስ ብምግባር ኣብ ኤርትራ ወተሃደራዊ ታዕሊም ዝውሰዱ ሶማላውያን ኣብ ምህናጽ ንግብረ ሽብራ ዝምክትን ንሓድነት ሶማላውያን ክብትን ዝነቅል ተጻብኣታትን ዘምክን ሃገራዊ ሰራዊት ኣብ ምህናጽን ፤ብኡ መሰረት ድማ ነቲ ናይ ደገ ምትእትታው ንክይህሉ ፈቃቕ ምዕጻው ዝዕላምኡ እስተራተጃ ኤርትራ ንክድርዕን ንክሕይልን ትጽቢት ይግበረሉ።ናይ ደገ ምትእትታው ምክልካል፡ ህዝብታት እዚ ዞባ ዕድሉ ባዕሉ ንክውስንን ስለዝኽእሎ ኢዩ።

ስለዚ ውጹትን ትርጉምን ናይ ዑደት ፕረስደንት ሶማልያ ሓሰን ሼኽ ማሕመድ ንህዝብታት እዚ ዞባን ነታ ገና ብእኩይ ምትእትታው ሰብ ፍሉይ ረብሓ ሓይልታት ወጻኢ ትሳቀ ዘላ መላእ ኣፍሪቃ፡ ተስፋ ዝለዎ መጻኢ ንምፍጣር ንኺድ ጥራይ ንገስግስ ንቅድሚት ዘብል ኢዩ።